

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Türkiye Halk Bankası A.Ş. Genel Kurulu'na

A) Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

1) Şartlı Görüş

Türkiye Halk Bankası A.Ş.'nin ("Banka") 31 Aralık 2020 tarihli bilançosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide olmayan kar veya zarar tablosunun, konsolide olmayan kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunun, konsolide olmayan özkaynak değişim tablosu ve konsolide olmayan nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dahil olmak üzere finansal tablo dipnotlarından oluşan finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre, Şartlı Görüşün Dayanakları bölümünde belirtilen konuların etkileri hariç olmak üzere, ilişikteki finansal tablolar Banka'nın 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait finansal performansını ve nakit akışlarını, 1 Kasım 2006 tarihli ve 26333 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Bankaların Muhasebe Uygulamalarına ve Belgelerin Saklanması İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından bankaların hesap ve kayıt düzenine ilişkin yayımlanan diğer düzenlemeler ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) genelge ve açıklamaları ve bunlar ile düzenlenmeyen konularda Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS) hükümlerini içeren; "BDDK Muhasebe ve Finansal Raporlama Mevzuatı"na uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

2) Şartlı Görüşün Dayanağı

Banka, Türkiye Finansal Raporlama Standardı ("TFRS") 9 uyarınca hazırladığı iş modeli doğrultusunda daha önce gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklara sınıfladığı 18.965.006 Bin TL tutarındaki devlet borçlanma senetlerini, 23 Mayıs 2018 tarihinde itfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlıklar altında yeniden sınıflandırmış ve kâr veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler altındaki 2.229.977 Bin TL tutarındaki menkul değerler değer azalış fonunu iptal etmiştir. Bu durum, ilgili TFRS 9'a aykırılık teşkil etmektedir. İtfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlıklara sınıflanan devlet borçlanma senetlerinin 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla değeri 18.215.607 Bin TL'dir. İlgili sınıflama yapılmamış olsaydı, 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla toplam varlıklar ve özkaynaklar vergi etkisi hariç 1.334.666 Bin TL daha düşük olacaktı.

Yaptığımız bağımsız denetim, BDDK tarafından 2 Nisan 2015 tarihli 29314 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Bankaların Bağımsız Denetimi Hakkında Yönetmelik" ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartları'nın bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartları'na (BDS'lere) uygun olarak yürütülmüştür. Bu Standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun Bağımsız Denetçinin Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar (Etik Kurallar) ile finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere

uygun olarak Banka'dan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

3) Dikkat Çekilen Hususlar

Altıncı bölüm bir numaralı dipnotta detaylı olarak açıklandığı üzere, Banka'nın etkilenebileceği aşağıdaki hususlara dikkat çekmekteyiz:

Amerika Birleşik Devletleri (ABD) New York Güney Bölge Savcılığı tarafından 15 Ekim 2019 tarihinde İran yaptırımlarının ihlal edilmesi ile ilgili Banka hakkında New York Güney Bölge Mahkemesinde ("Bölge Mahkemesi") dava açılmıştır. Bölge Mahkemesi'nde görülmekte olan ceza davası süreci devam etmektedir.

Ayrıca, ABD New York Güney Bölge Mahkemesi nezdinde, müşteriler tarafından "yaptırım ihlallerinden dolayı İran'dan alacaklarını tahsil edemedikleri gerekçesiyle" Banka hakkında 27 Mart 2020 tarihinde tazminat talebi ile hukuk davası açılmıştır ve 1 Temmuz 2020 tarihinde Banka'nın avukatlarına tebliğ edilmiştir. Bölge Mahkemesi'nde görülmekte olan hukuk davası süreci devam etmektedir.

19 Temmuz 2019 tarihinde tahliye edilerek Türkiye'ye dönen Banka'nın eski yöneticisiyle ilgili ceza ile sonuçlanan davanın temyiz süreci tamamlanmış olup, ilk yargılamaya ilişkin karar onaylanmıştır.

Banka Yönetimi, bu aşamada, Banka hakkında devam eden ceza ve hukuk davalarından kaynaklanan herhangi bir olası ceza, tazminat, yaptırım, veya önlem uygulanmadığını belirtmiştir. ABD'li yetkili kurumlar tarafından Banka'nın finansal durumunu olumsuz yönde etkileyebilecek bir karar alınması konusu belirsizliğini korumaktadır. Banka'nın finansal tablolarında bu hususlarla ilgili herhangi bir karşılık ayrılmamıştır. Ancak, yukarıda açıklanan hususlar, tarafımızca verilen görüşü etkilememektedir.

4) Kilit Denetim Konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmemekteyiz. Tarafımızca; Şartlı Görüşün Dayanağı bölümünde açıklanan konuya ilâve olarak aşağıda açıklanan konular kilit denetim konuları olarak belirlenmiş ve raporumuzda bildirilmiştir.

Kilit Denetim Konusu	Denetimde bu konu nasıl ele alındı
<p>Kredilere ilişkin TFRS 9 “Finansal Araçlar Standardı” çerçevesinde belirlenen değer düşüklüğü</p> <p>Kredilere ilişkin değer düşüklüğü yönetim için önemli bir yargı alanıdır. Banka'nın 31 Aralık 2020 tarihli konsolide olmayan finansal tablolarında aktifte %66 paya sahip olan krediler toplam 449.745.215 bin TL'dir ve buna istinaden ayrılmış olan toplam 16.632.208 bin TL tutarında beklenen zarar karşılığı bulunmaktadır.</p> <p>Banka, 22 Haziran 2016 tarih ve 29750 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olan “Kredilerin Sınıflandırılması ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” uyarınca 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren değer düşüklüğü karşılıklarını TFRS 9 hükümlerine uygun olarak ayırmaktadır. Uygulanan muhasebe politikaları Üçüncü Bölüm VIII no'lu dipnotta detaylı açıklanmıştır. Beklenen kredi zararları tahmini tarafsız, olasılıklara göre ağırlıklandırılmış ve geçmiş olaylar, mevcut şartlar ve gelecekteki ekonomik şartlara ilişkin tahminler hakkında desteklenebilir bilgiler içermelidir.</p> <p>Banka, kredi değer düşüklüğü tutarının hesaplanması sırasında önemli yargı, yorum ve varsayımlar kullanarak kararlar alır. Bu yargı, yorum ve varsayımlar, kredilerdeki beklenen kredi zararlarını ölçmek için uygulanan finansal modellerin geliştirilmesinde kilit öneme sahiptir. Bununla beraber krediler ve alacaklara ilişkin değer düşüklüğü Covid-19 salgınının etkilerine yönelik tahmin ve varsayımları da içermektedir.</p> <p>TFRS 9'da belirtilen gereklilikleri yerine getirmeme durumu Banka için muhtemel bir risk oluşturmaktadır. Söz konusu risk, değer düşüklüğüne uğrayan kredilerin tespit edilememesi ve ilgili kredi ve alacaklara ilişkin makul değer düşüklüğü karşılığı</p>	<p>Denetim çalışmalarımızın bir parçası olarak aşağıdaki prosedürler gerçekleştirilmiştir:</p> <p>Kredilerin sınıflandırılması ile değer düşüklüğüne uğradığının tespiti ve değer düşüklüğü hesaplamalarına ilişkin Banka'nın uyguladığı kilit kontrollerin tasarımı ve uygulanması ile faaliyet etkinliği değerlendirilerek test edilmiştir. Bu çalışmalarımıza dair prosedürlere bilgi sistemleri uzmanlarımız da katılmıştır.</p> <p>Örnekleme finansal araçlar için, yönetimin muhasebe politikasını ve finansal aracın sınıflandırmasını değerlendirmek için ilgili sözleşme şartları okunmuş ve analiz edilmiştir.</p> <p>Kredilerin değer düşüklüğüne uğrayıp uğramadığının tespiti ve alacağın beklenen zarar karşılığının zamanında ve mevzuata uygun olarak tesis edilip edilmediğini saptamak için kredi ve alacaklardan seçtiğimiz örnekler denetim testlerine tabi tutularak kredi inceleme çalışmaları yapılmıştır.</p> <p>Girdilerin ve varsayımların makul olup olmadığını, varsayımlar arasındaki ilişkiyi ve varsayımların birbirine bağlı ve içlerinde tutarlı olup olmadığını, Covid-19 salgınının etkilerini de gözeterek varsayımların uygun bir şekilde yansıtılıp yansıtılmadığını, piyasa bilgileri ve tahsisatların tüm muhasebe tahminleri dahil olmak üzere diğer varsayımlarla birlikte toplu olarak değerlendirildiğinde makul görünüp görünmediğini dikkate alarak beklenen kredi zararı hesaplamasının her aşaması için yönetim tarafından kullanılan ilgili girdiler ve varsayımlar test edilmiştir.</p> <p>Önemli parametrelerin tamlığını ve doğruluğunu görebilmek için geçmiş zarar verileri test edilmiştir.</p>

<p>ayrılmamasıdır. Dolayısıyla, söz konusu krediler ve alacaklara ilişkin değer düşüklüğü kilit denetim konusu olarak değerlendirilmektedir.</p> <p>Finansal tablolardaki krediler ve alacaklar için ayrılan karşılıklara ilişkin bilgiler Bölüm 5, I.5 numaralı dipnotta açıklanmıştır.</p>	<p>Modelin uygulanmasını sağlayan ilgili girdiler ve beklenen kredi zararı hesaplamasının her aşamasının matematiksel bütünlüğü test edilmiştir.</p> <p>Banka yönetimi ile yapılan görüşmeler çerçevesinde değer düşüklüğü hesaplamalarına dayanak oluşturan temel varsayım ve Covid-19 etkileri dahil tüm diğer yargıların makul olup olmadığı değerlendirilmiştir.</p> <p>Model ve varsayımlarla ilgili tüm çalışmalara uzmanlarımız dahil edilmiştir.</p> <p>Banka'nın finansal tablolarında, krediler ve alacaklara ve ilgili değer düşüklüğüne ilişkin TFRS 9 çerçevesinde yer alan dipnotları kontrol edilmiştir.</p>
<p>Kilit Denetim Konusu</p>	<p>Denetimde bu konu nasıl ele alındı</p>
<p><i>Emeklilik haklarından doğan yükümlülükler</i></p> <p>Banka'nın çalışanlarına sağladığı tanımlanmış fayda esaslı emeklilik planı ("Plan") 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun ("Kanun") Geçici 20'nci maddesine göre kurulmuş olan Türkiye Halk Bankası AŞ Emekli Sandığı Vakfı ile T.C. Ziraat Bankası ve T. Halk Bankası Çalışanları Emekli Sandığı Vakıfları aracılığıyla yönetilmektedir.</p> <p>Detayları Üçüncü Bölüm XVII. numaralı dipnotta açıklandığı üzere Plan; 5510 sayılı Sosyal Güvenlik Kanunu Geçici 20'nci maddesi uyarınca Sosyal Güvenlik Kurumu'na ("SGK") devir edilecek haklar ile Banka tarafından sağlanan ve devre konu olmayan diğer sosyal hak ve sağlık faydalarından oluşmaktadır. Devre konu haklara ilişkin devir tarihini belirleme yetkisi Bakanlar Kurulu'na verilmiştir. SGK'ya devirden sonra vakıf senedinde bulunmasına rağmen SGK tarafından karşılanmayan diğer sosyal haklar ve ödemeler, sandıklar ve</p>	<p>Denetim çalışmalarımız aşağıdaki prosedürleri içermektedir:</p> <p>Emeklilik haklarından doğan yükümlülüklerin hesaplanmasında kullanılan temel varsayımların ve tahminlerin uygunluğu ile yapılan hesaplamaların değerlendirmesi için denetim ekibimize bağımsız dış uzman (aktüer) dahil edilmiştir.</p> <p>Sandık varlıklarının plan yükümlülüklerini kullanılan yöntem ve varsayımlar çerçevesinde karşılayıp karşılamadığı test edilmiştir.</p> <p>Ayrıca, Banka'nın kullandığı uzman aktüere sağlanan verinin doğruluğuna dair örneklem yoluyla mutabakatlar ve testler yapılmıştır.</p> <p>Hesaplamalarda kullanılan aktüeryal varsayımlar, yöntem, yasal düzenlemeler ve mevzuatta önemli bir değişiklik olup olmadığı ve varsayımların makul olup olmadığı değerlendirilmiştir. Ayrıca buna ilişkin dipnot açıklamalarının da yeterliliği kontrol edilmiştir.</p>

sandık iştirakçilerini istihdam eden kuruluşlarca karşılanmaya devam edecektir.

Banka'nın 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla devre konu yükümlülüklerinin peşin değeri bağımsız bir aktüer tarafından Kanun'da belirtilen aktüeryal varsayımlar ve 15 Aralık 2006 tarihli ve 26377 Sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmış olan Bakanlar Kurulu Kararı esas alınarak hesaplanmıştır. Sandık yükümlülüklerinin değerlemesi, devre konu sosyal yardımlar ile iskonto oranı, maaş artışı, enflasyon, demografik varsayımlar ve herhangi bir Plan değişikliğinin etkisi gibi temel varsayım ve tahminlere bağlı belirsizlikleri içermektedir. Yönetim, bu temel varsayım ve tahminlere bağlı belirsizliklerin değerlendirilmesinde, bağımsız aktüerin uzman görüşünden faydalanmaktadır.

Beşinci Bölüm II.9.f numaralı dipnotta açıklanan devir yükümlülükleri hesaplamasında kullanılan temel varsayım ve tahminlerin önemli yargı içermesi, devir tarihinin kesin olmaması ile teknik faiz oranının Kanun ile belirlenmiş olmasının etkileri göz önünde bulundurularak, bu konu kilit denetim konularından biri olarak belirlenmiştir.

5) Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Banka yönetimi; finansal tabloların BDDK Muhasebe ve Finansal Raporlama Mevzuatı'na uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Finansal tabloları hazırlarken yönetim; Banka'nın sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Banka'yı tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Banka'nın finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

6) Bağımsız Denetçinin Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. BDDK tarafından 2 Nisan 2015 tarihli 29314 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Bankaların Bağımsız Denetimi Hakkında Yönetmelik” ve BDS’lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

BDDK tarafından 2 Nisan 2015 tarihli 29314 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Bankaların Bağımsız Denetimi Hakkında Yönetmelik” ve BDS’lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı “önemli yanlışlık” riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. (Hile; muvazaa, sahtekarlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.)
- Banka’nın iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ama duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.
- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ile yapılan muhasebe tahminlerinin ve ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.
- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak, Banka’nın sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız halinde, raporumuzda, finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Banka’nın sürekliliğini sona erdirebilir.
- Finansal tabloların, açıklamalar dahil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların, temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dahil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususları ile varsa, ilgili önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmiş bulunmaktayız.

Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemekteyiz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklamanın doğuracağı kamu yararını aşacağına makul şekilde beklendiği oldukça istisnai durumlarda, ilgili hususun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar verebiliriz.

B) Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülüklerle İlişkin Rapor

TTK'nın 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca; Banka'nın 1 Ocak – 31 Aralık 2020 hesap döneminde defter tutma düzeninin, finansal tablolarının, TTK ile Banka esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.

TTK'nın 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca; Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve talep edilen belgeleri vermiştir.

Bu bağımsız denetimi yürütüp sonuçlandıran sorumlu denetçi Müjde Aslan'dır.

DRT BAĞIMSIZ DENETİM VE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
Member of **DELOITTE TOUCHE TOHMATSU LIMITED**

Müjde Aslan, SMMM
Sorumlu Denetçi

İstanbul, 15 Şubat 2021